

Folkhälsomyndigheten

Remissyttrande

Mottagare

Skolverket
Remissoversynlpo18@skolverket.se
Registrator@skolverket.se

Handläggare

Enheten för psykisk hälsa och
suicidprevention
Tommy Eriksson

Datum

2024-04-24

Vårt ärendenummer

01366-2024

Ert ärendenummer

2024:848

Förslag till ändring av förordningen (SKOLFS 2018:50) om läroplanen för förskolan

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten

- **tillstyrker** förslagen på nya formuleringar i läroplanen för förskolan utifrån det givna uppdraget att det inte ska finnas krav på att använda av digitala lärverktyg i verksamheten. Folkhälsomyndigheten ställer sig dock bakom flera av Skolverkets invändningar i konsekvensutredningen (se kommentarer).
- **tillstyrker** förslagen på tillägg och nya formuleringar angående rörelse och fysisk aktivitet samt **föreslår** ytterligare förtydliganden på området (se kommentarer).

Folkhälsomyndighetens kommentarer

Konsekvenser utifrån förslaget att ta bort kravet på att använda digitala verktyg i förskolan

Folkhälsomyndigheten delar Skolverkets bedömning att ett borttagande av kravet på att använda digitala lärverktyg riskerar att öka ojämlikheten vad gäller barnens digitala kompetens. Det finns en risk att förskolor kommer att jobba olika mycket med digitala lärverktyg vilket kan påverka barnens allmänna digitala kompetens, deras lärande och även möjligheterna till inflytande. Det kan dessutom påverka förskolornas kompensatoriska uppdrag.

Folkhälsomyndigheten delar även Skolverkets bedömning att kompetensutveckling rörande digital kompetens riskerar att bli nedprioriterad vilket kan påverka personalens digitala kompetens. Skolverket lyfter också att en försämrad digital kompetens hos personalen särskilt kan drabba barn i behov av särskilt stöd och barn som behöver utveckla sina modersmål och/eller nationella minoritetsspråk.

När val och värdering av lärverktyg överläts till förskolläraren, måste också den digitala kompetensen säkerställas för att digitala verktyg ska inkluderas i dessa val. Folkhälsomyndigheten föreslår därför att detta förslag kompletteras med insatser för förstärkt digital kompetens hos förskollärarna, både i grundutbildning och genom fortbildningar.

Folkhälsomyndigheten vill också lyfta att utvärdering och uppföljning av läroplansförändringarna är av stor vikt för att se om förändringarna får önskad effekt och om några av de aspekter som lyfts i konsekvensutredningen leder till ökad ojämlikhet. Det gäller såväl förändringarna som rör borttagandet av kravet på digitala lärverktyg som förslagen som rör fysisk aktivitet och läsutveckling.

Förtydligat uppdrag om fysisk aktivitet och rörelse

Folkhälsomyndigheten ser positivt på förslaget att stärka skrivningarna om fysisk aktivitet, rörelse och rörelseaktiviteter i läroplanens skrivningar.

Folkhälsomyndigheten föreslår dock att skrivningarna utökas ytterligare.

Begreppet fysisk aktivitet används i många sammanhang, bland annat i rådande rekommendationer. Folkhälsomyndigheten anser därför att det är bra om begreppet fortsatt har en tydlig plats i läroplanens skrivningar. Folkhälsomyndigheten föreslår också att *motorik* lyfts i fler formuleringar då det är viktigt att barn får stöd för att utveckla sin grundläggande motorik och rörelseförmåga under förskoleåren.

Barnen bör ges möjlighet och också *uppmuntras* till fysisk aktivitet.

Folkhälsomyndigheten vill därför lyfta ett antal förslag på ytterligare förtydliganden i läroplanens skrivningar.

Förslag på justeringar i de föreslagna läroplansskrivningarna

Under: Helhetssyn

Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande. Förskolan ska erbjuda barnen en god miljö och en väl avvägd dagsrytm med både vila och aktiviteter som är anpassade efter deras behov och vistelsetid. ***Förskolan ska verka för att passiv, stillasittande tid utan tydligt syfte ska ersättas med aktiviteter. Miljön, både inomhus och utomhus, ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.***

Under: Lek ***och rörelse*** är grunden för utveckling, lärande och välbefinnande

För barn är det lek i sig som är viktigt. I lek får barnen möjlighet att imitera, fantisera och bearbeta intryck. På så sätt kan de bilda sig en uppfattning om sig själva och andra människor. Lek stimulerar fantasi och inlevelse. Lek kan också utmana och stimulera barnens motorik, ***koordination***, kommunikation, samarbete och problemlösning samt förmåga att tänka i bilder och symboler. Därför är det viktigt att ge barnen tid, rum och ro att hitta på lekar, experimentera och uppleva.

Lek och rörelse ska ha en central plats i utbildningen. Ett förhållningssätt hos alla som ingår i arbetslaget och en miljö som uppmuntrar till lek och **fysisk aktivitet i olika former** har stor betydelse för barnens utveckling, lärande och välbefinnande.

Barn ska ges förutsättningar **att vara fysiskt aktiva, både i form av lek** som de själva tar initiativ till **och i form av aktiviteter** som någon i arbetslaget introducerar.

Under: Hållbar utveckling samt hälsa och välbefinnande

Barnen ska få förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga **och motorik genom** att ges möjlighet **och uppmuntras att vara fysiskt aktiva** återkommande under dagen. De ska även regelbundet få vistas i olika naturmiljöer. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. **Fysisk aktivitet, näringsriktiga måltider och hälsosam livsstil ska vara** en naturlig del av barnens dag **och utbildningen ska bidra** till att barnen förstår hur detta kan påverka hälsa och välbefinnande.

Under: 2.2 Omsorg, utveckling och lärande

Mål

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för hur viktigt det är att ta hand om sin hälsa och sitt välbefinnande,
- **rörelseglädje och intresse för att vara fysisk aktiv**

Riktlinjer

Arbetslaget ska:

- **skapa** en god och tillgänglig miljö, **både inomhus och utomhus**, för omsorg, lek, rörelse, utveckling och lärande,
- **skapa förutsättningar för barnen att utforska olika naturmiljöer**

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Josefin Jonsson. I den slutliga handläggningen har enhetschefen Johanna Ahnquist deltagit. Utredare Tommy Eriksson har varit föredragande.

Folkhälsomyndigheten

Tommy Eriksson